

Goed van start met het praktijkgerichte programma!

Eindhoven 9 oktober '23

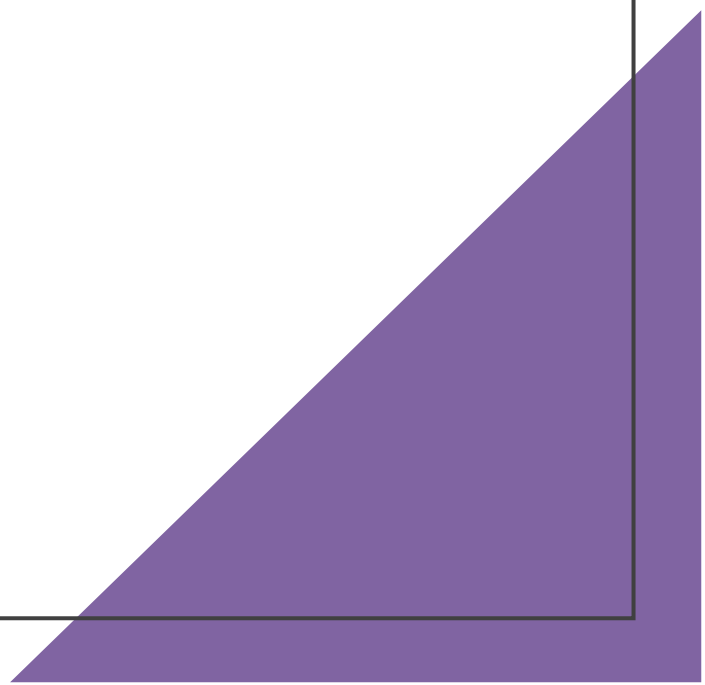

BijScholingppg.nl

Praktijkgerichte programma's *gl&tl*

oktober 2023

Het praktijkgerichte programma (pgp)

- **Praktische kennis en ervaring binnen de arbeidsmarkt en samenleving**
- **Vorbereiding en oriëntatie op vervolgonderwijs**
- **Praktische, levensechte en realistische opdrachten**

**Praktijkgerichte
programma's**
gl&tl

Waarom een praktijkgerichte programma?

- **Praktische kennis en ervaring binnen de arbeidsmarkt en samenleving**
- **Vorbereiding en oriëntatie op vervolgonderwijs**
  - Kennis over de beroepssector en de toekomstbeelden hiervan
  - Kennis over vervolgonderwijs en wat er van jou wordt verwacht
  - Kennis over jezelf en jouw toekomstverwachting

Het praktijkgerichte programma (pgp)

Domein A: algemene kennis en vaardigheden

Domein B: werken aan een opdracht van een opdrachtgever

Domein C: loopbaan oriëntatie begeleiding (LOB)

Domein D: werkvelden

Domein E: programmaspecifieke kennis en vaardigheden

Domein F: mondiale vraagstukken

**Praktijkgerichte
programma's**
gl&tl

Aanbod pggp's in de *theoretische leerweg*

Licentievrij

Dienstverlening & Producten

Economie & Ondernemen

Informatietechnologie

Technologie & Toepassing

Techniek & Innovatief Vakmanschap

Zorg & Welzijn

Licentiegebonden

Bouw, Wonen en Interieur

Groen

Horeca, Bakkerij en Recreatie

Media, Vormgeving en ICT

Mobiliteit & Transport

Producersen, Installeren en Energie

(Maritieme Technieken)

Praktijkgerichte
programma's
gl&tl

De positie van het pggp in de theoretische leerweg

- Pgp opgenomen in het vrije deel van het examenprogramma
- Hierdoor niet gebonden aan een tl-profiel
- Telt mee voor het doorstroomrecht naar het havo
- Afronding met een SE (zak/slaag regeling)
- Omvang 320 uur
  - Compensatie in klas 3: één AVO-vak minder

De positie van het pgp in de theoretische leerweg

	<i>Examenprogramma tl zonder pgp</i>	<i>Examenprogramma tl met pgp</i>
<i>Gemeenschappelijk deel</i>	----- Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk	----- Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk
<i>Profieldeel</i>	----- <i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i>	----- <i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i>
<i>Vrije deel</i>	----- <i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>	----- <i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Praktijkgericht programma</i>
<i>Doorstroomrecht havo</i>	----- <i>Vrij AVO keuzevak (III)</i>	----- <i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>

Bevoegdheden

- Licentiegebonden: bevoegde docent voor gelijknamige profielvak in de BB/KB
- Licentievrij: richtlijn hetzelfde
- Minimale voorwaarden licentievrij
  - Bevoegd voor de *bovenbouw* van het VMBO
  - Relevante scholing (bijvoorbeeld bijscholing vmbo)
  - Tot aan 2028 aan het bevoegd gezag, mits verantwoording

De pgg's in de *gemengde leerweg*

- De gl heeft 10 profielen, niet licentievrij
- T&T en IT mogelijk binnen de context van elk profiel
- TIV alleen mogelijk binnen de context van de technische profielen

- PGP valt binnen het profieldeel
- Geen CSPE (zak/slaag regeling)

- Praktijkgericht programma GL = PGP + 2 keuzevakken

Praktijkgerichte
programma's
gl&tl

De positie van het pgp in de gemengde leerweg

	<i>Examenprogramma gl zonder pgp</i>	<i>Examenprogramma gl met pgp</i>	<i>Examenprogramma gl met pgp – tl route</i>
<i>Gemeenschappelijk deel</i>	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk
<i>Profieldeel</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i> <i>Beroepsgerichte vak: twee profielmodulen</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i> <i>Praktijkgerichte programma</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i>
<i>Vrije deel</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Beroepsgerichte programma: twee keuzevakken</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Twee keuzevakken beroepsgericht</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Praktijkgericht programma</i>
<i>Doorstroomrecht havo</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (III)</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>

De tl-route in de gemengde leerweg

- Kan alleen met een tl-licentie (mavo)
- Bekostiging
- Profielen
- Diploma

Praktijkgerichte
programma's
gl&tl

De positie van het pgp in de gemengde leerweg

	<i>Examenprogramma gl zonder pgp</i>	<i>Examenprogramma gl met pgp</i>	<i>Examenprogramma gl met pgp – tl route</i>
<i>Gemeenschappelijk deel</i>	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk	Nederlands Engels Maatschappijleer CKV LO Profielwerkstuk
<i>Profieldeel</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i> <i>Beroepsgerichte vak: twee profielmodulen</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i> <i>Praktijkgerichte programma</i>	<i>Profiel gebonden vak (I)</i> <i>Profiel gebonden vak (II)</i>
<i>Vrije deel</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Beroepsgerichte programma: twee keuzevakken</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Beroepsgerichte programma: Twee keuzevakken</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (I)</i> <i>Praktijkgericht programma</i>
<i>Doorstroomrecht havo</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (III)</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>	<i>Vrij AVO keuzevak (II)</i>

Tegemoetkoming kosten

- Meerdere rondes
- Eerste ronde verwacht in januari
- Opstartkosten en tegemoetkoming kosten
- Verschil in tl en gl

De toekomst van de pgp's

- Tot en met schooljaar 2027/2028 huidige voorwaarden en aanbod
- Onderzoek/heroverweging naar
  - Aanbod
  - Positie in het examenprogramma
  - Bevoegdheden
- Principe pgp blijft gewaarborgd

Praktijkgerichte
programma's
gl&tl

**Praktijkgerichte
programma's**
gl&tl

5 oktober 2023

Een PGP invoeren op school

Wat komt er allemaal bij kijken?

stichting
platforms vmbo

BijScholingvmbo.nl

- Doelstelling
- Visie op onderwijs en leren
- Leerlingenpopulatie
- Arbeidsmarkt
- Stakeholders

WAAROM?
visie ontwikkelen

- Keuze voor ppg's
- Huidige onderwijsaanbod
- LOB

WAT?
onderwijsaanbod
bepalen

- Groepen en lesrooster
- Professionalisering docenten
- Leeromgeving inrichten
- Samenwerking mbo, bedrijven en maatschappelijke instellingen
- ...

HOE?
onderwijs
organiseren

WAARMEE?
onderwijs
ontwikkelen

- Onderwijsconcept
- Werkvelden, realistische opdrachten
- Leeractiviteiten
- Docentenrollen
- Leerbronnen en materialen
- Evalueren, toetsen en examineren
- ...

- Doelstelling
- Visie op onderwijs en leren
- Leerlingenpopulatie
- Arbeidsmarkt
- Stakeholders

WAAROM?
visie ontwikkelen

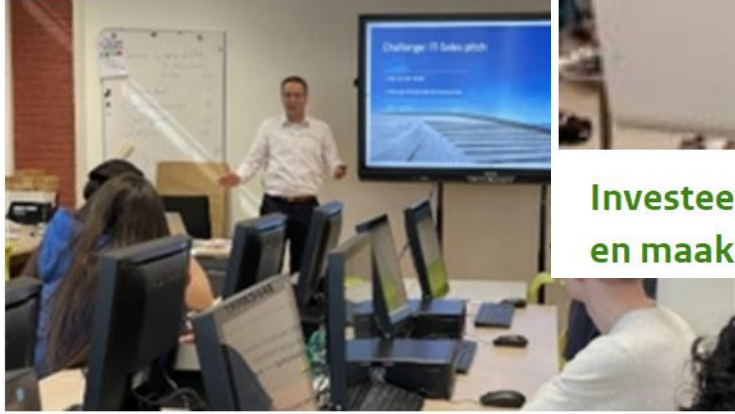
Hoe ervaren collega's het praktijkgerichte programma?

Waarom kies(t) jij / jouw school voor het praktijk gericht programma?

Wat wil je ermee bereiken voor wie?

We leiden de leerlingen op die het bedrijfsleven nodig heeft

Kansengelijkheid in het vmbo

Investeer in praktijkgericht onderwijs en maak het zo levensecht mogelijk

Leerlingen hebben een praktijkvak, dan willen ze het ook als praktijkvak ervaren

Leerlingen ontdekken hun kwaliteiten met theorie én praktijk

Leerlingen gaan zelf op ontdekkingstocht

Meer zicht op wat je wel én niet wilt worden

- Keuze voor pgg's
- Huidige onderwijsaanbod
- LOB

WAT?
onderwijsaanbod
bepalen

Licentievrije examenprogramma's in het vrije deel (AVO – vak)

- Dienstverlening & Producten (D&P)
- Economie & Ondernemen (E&O)
- Informatietechnologie (IT)
- Technologie & Toepassing (T&T)
- Techniek & Innovatief Vakmanschap (TIV)
- Zorg & Welzijn (ZW)

Opbouw theoretische leerweg (tl)

	Examenprogramma tl zonder praktijkgericht programma	Examenprogramma tl met praktijkgericht programma
Gemeenschappelijk deel	Nederlands	Nederlands
	Engels	Engels
	Maatschappijleer	Maatschappijleer
	CKV	CKV
	LO	LO
Profieldeel	Profielwerkstuk	Profielwerkstuk
	Profielgebonden vak (I)	Profielgebonden vak (I)
Vrij deel	Profielgebonden vak (II)	Profielgebonden vak (II)
	AVO-keuzevak (I)	AVO-keuzevak (I)
	AVO-keuzevak (II)	Praktijkgericht programma

Hoe ziet het examenprogramma eruit?

A

Praktijkgerichte vaardigheden

B

Werken iov een extern opdrachtgever

C

Loopbaanontwikkeling

D

Werkvelden

E

Kennis en vaardigheden

F

Mondiale vraagstukken

Globale omschrijving van eindtermen; vaardigheden en kenniselementen die in samenhang binnen opdrachten aan de orde kunnen komen.

Zelf samenstellen

Een voorbeeld ...

Gehandicaptensport
Nederland

Sporten met
een beperking

KIES
MBO

Sport en bewegen

interesses

Er zijn 6 opleidingen binnen deze richting

Heb je al een PGP in gedachten dat past bij jullie school?

Waarom past het gekozen PGP bij jullie school?

stichting
platforms vmbo

Bijsholingvmbo.nl

WAARMEE?

onderwijs
ontwikkelen

- Onderwijsconcept
- Werkvelden, realistische opdrachten
- Leeractiviteiten
- Docentenrollen
- Leerbronnen en materialen
- Evalueren, toetsen en examineren
- ...

pelletjesdag
met Muis

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Hoe ziet voor jou het ideale PGP-team eruit?
Welke expertise / kwaliteiten /
competenties denk je in je team
nodig te hebben?

En waar staan jullie?

- Groepen en lesrooster
- Professionalisering docenten
- Leeromgeving inrichten
- Samenwerking mbo, bedrijven en maatschappelijke instellingen
- ...

HOE?
onderwijs
organiseren

Welke ervaringen heb jij of heeft de school met samenwerken met het lokale bedrijfsleven en/of mbo's?

stichting
platforms vmbo

BijScholingvmbo.nl

CHECKLIST & ACTIEPLAN

Welk aspect vraagt op jullie school nu de meeste aandacht?

En welk concreet thema daarbinnen?

Ervaar het werken met levensechte opdrachten

(zie aparte pdf)

stichting
platforms vmbo

BijScholingvmbo.nl

Bijscholingpgp.nl

Praktijkgerichte
programma's

U staat er niet alleen voor!

Een passend aanbod voor uw
ontwikkelvragen

Bijscholingpgp.nl

Wat vraagt de invoering van een pgp van uw team?

Kennis, vaardigheden en competenties rond 6 samenhangende thema's

1. Visie
2. Onderwijsprogramma
3. De rol van de docent
4. LOB
5. Samenwerken met de omgeving
6. Evalueren en examineren

Zoek binnen het cursusaanbod...

Kies uit *Praktijkgerichte programma's...*

Praktijkgerichte programma's

Implementeer praktijkgerichte programma's met behulp van ons trainingsaanbod

PGP Algemeen

PGP Dienstverlening en
Producten

PGP Economie en
Ondernemen

PGP Groen

PGP Informatie-technologie

PGP Technologie &
toepassing

PGP Zorg en Welzijn

Bekijk het gehele aanbod →

Scholingsaanbod
pgp algemeen én
specifiek (licentie-vrije
pgp's)

Een blik op ons aanbod; bijscholingpgp.nl

Ontwikkelvraag pgp algemeen	Aanbod Bijscholingpgp.nl
Hoe maak ik een goede praktijkgerichte opdracht?	Hoe maak ik een goede pg opdracht?
Hoe maak ik de stap van doceren naar coachen?	De rol van de docent als coach/begeleider
Wat is onze visie op de invoering van de pgp's?	Werkbijeenkomst 'aan de slag met de pgp's'
Hoe ontwerp je een samenhangend onderwijsprogramma?	Ontwerpen van een onderwijsprogramma
....	Zie bijscholingpgp.nl

Ontwikkelvraag pgp specifiek	Aanbod Bijscholingpgp.nl
Ik wil graag een totaalbeeld van mogelijkheden en kansen	Hoe geef ik vorm aan ... (T&T, D&P, E&O, Z&W, ...)
Wij missen kennis en vaardigheden rond nieuwe technologieën	Diverse trainingen onder T&T, MVI (3D, VR, Arduino, etc.)
...	Zie bijscholingpgp.nl

Maar kijk ook eens bij het aanbod 'beroepsggericht'

Bijscholingpgp.nl

Zelfevaluatie scholingsvragen

Om te bepalen welke modules interessant zijn of rond welke thema's jullie je verder willen ontwikkelen

- Het stimuleert het gesprek met je collega's
- Waar denk je nu te staan?
- Wat is de ambitie of waar zou deze moeten liggen ten aanzien van de invoering van het ppp?

Materiaal:

- Een word- en Excel bestand met stellingen (zie bijscholingvmbo.nl/ppp/nl (bovenaan de pagina))
- Format ontwikkelplan
- Een middel om het gesprek te voeren als team en gericht te kiezen binnen het scholingsaanbod

3. De (veranderende) rol van de docent

Bepalen van en sturen op (nieuwe) taken en rollen van de docent

Het is voor de betrokken docenten niet geheel helder wat een praktijkgericht programma vraagt van ieders rol en van het docententeam.

Het is duidelijk welke (nieuwe) taken uitgevoerd dienen te worden binnen het onderwijsprogramma en wat de rol is van de betrokken docenten in het docententeam.

De (nieuwe) taken zijn in overleg binnen het docententeam verdeeld en afgestemd op ieders competentie. Sturing/ontwikkeling hierop vindt actief plaats via de bestaande gesprekkencyclus.

Het docententeam heeft de kennis, vaardigheden én middelen om naar eigen inzicht invulling te geven aan de (veranderende) rol die van hen gevraagd wordt.

Toelichting

Grotendeels van toepassing	Hier ligt onze ambitie
☐	☐
☐	☐
☒	☐
☐	☒

Voorbeeld zelfevaluatie

Format schoolontwikkelplan

Naam school:

Datum zelfevaluatie:

Deelnemers zelfevaluatie:

Wat zijn de belangrijkste conclusies die getrokken zijn uit de zelfevaluatie ten aanzien van de huidige situatie en de ambitie?

- 1
- 2
- 3
- 4

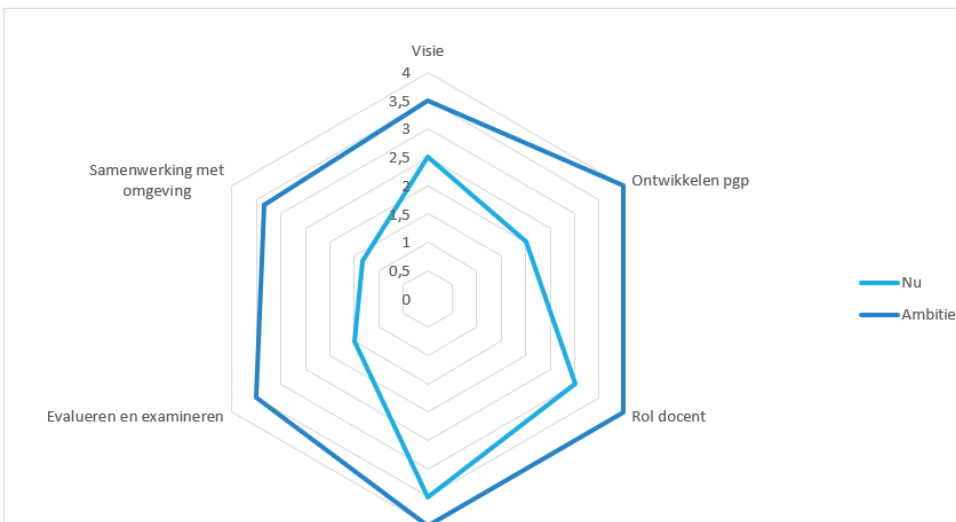

Opleidingsplan:

Wie	Welke module	Wanneer	Belangrijkste leerdoelen
-----	--------------	---------	--------------------------

Visualisatie van je antwoorden op de stellingen

Om in één oogopslag te kunnen zien waar je als school staat en wat de ambities zijn, vind je hieronder je 'score' gevisualiseerd in een "spinnenweb".

Dank en graag tot ziens!

stichting
platforms vmbo

BijScholingpgp.nl

Graag feedback op ons aanbod

Vragen?

helpdesk@bijScholingpgp.nl of info@bijScholingpgp.nl

Kwartiermaker pgp algemeen: w.bredewold@platformsvmbo.nl

stichting
platforms vmbo

BijScholingpgp.nl